תנחומא בובר — הוספה לחקת

מפרשת פרה מעשה היה בר' מתיא בר חרש, שהיה עשיר, וירא שמים, ובעל מדות טוובות, ורודף מצוה וצדקה, ומהנה תלמידי חכמים מנכסיו, והיו יתומים ואלמנות מצויין על שלחנו תמיד, וכל ארחותיו ביושר, וכל ימיו עוסק בתורה, כר' מאיר רבו, והיה זיו פניו מבהיק כזוהר השמש, ואמרו עליו שמימיו לא הסתכל באשת איש ולא באשה אחרת, פעם אחת היה יושב ועוסק בתורה, ועבר השטן וראהו ונתקנא בו, אמר אפשר צדיק בלא חטא בעולם, מיד עלה למרום ועמד לפני הקב"ה ואמר רבש"ע מתיא בן חרש מהו לפניך, אמר לו צדיק גמור, אמר לן לי רשות ואנסנו, נתן לו רשות, מיד הלך ומצאו יושב ועוסק בתורה, נדמה לו כאשה יפה שלא היה כיופיה מימות נעמה אחות תובל קין, שטעו בה מלאכי השרת, שנאמר ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה (בראשית ו ב), כיון שראה אותה הפך פניו לאחוריו, חזר השטן והלך כנגד פניו, החזיר פניו לצד אחר והשטן כנגד פניו, כיון שראה שמתהפכת לכל הצדדים, אמר בלבו מתיירא אני שמא ישלוט בי יצר הרע, ומה עשה אותו צדיק, קרא לאחד מתלמידיו שהיה משמשו, ואמר לו בני לך והביא לי אש ומסמרים, כיון שהביאם הבעירם באש, ונעץ אותם בעיניו, וכיון שראה השטן כך, נבהל ונרתת והלך מעליו, ועלה למרום, ואמר רבש"ע כך וכך היה המעשה, מיד קרא הקב"ה לרפאל שר של רפואות, ואמר לו לך ורפא עיני מתיא בן חרש, הלך רפאל המלאך ועמד בו, אמר ר' מתיא מי את, אמר לו אני רפאל המלאך שלוחו של הקב"ה ששלחני לרפאות את עיניך, השיבו איני רוצה מה שהיה היה, חזר רפאל לפני הקב"ה ואמר לו כך וכך אמר לי מתיא בן חרש, אמר לו הקב"ה לך אמור לו מהיום ואילך אל תירא, אני ערב לך בדבר זה שלא ישלוט בך יצה"ר כל ימי חייך, כיון ששמע מפי המלאך קבל רפואתו ונתרפא, מכאן אמרו חכמים כל מי שאינו מסתכל באשה אחרת, אין יצה"ר שולט בו, ולעתיד לבא הקב"ה מסיר יצה"ר ממנו, ויתן בקרבנו רוח קדשו, שנאמר והסירותיאת לב האבן מבשרכם ואת רוחי אתן בקרבכם (יחזקאל לו כו).

מפרשת קח את אהרן. ויעש משה כאשר צוה ה' (במדבר כ כה כז), בא ללמדך שאע"פ שאמר לו גזירה קשה על אחיו, לא עכב, אמר הקב"ה למשה לך אמור לאהרן אחיך הגיע זמנך ליפטור מן העולם, מיד עמד משה בתפלה לפני הקב"ה, ואמר רבש"ע איך אומר לאחי הגיע זמנך, אמר לו הקב"ה כבר גזרתי עליו גזירה שלא נגזרה על אדם אחר, שלא אמסרנו ביד מלאך המות באותו יום שעצר המגפה. וכך היה מנהגם בכל יום ההנשיאים משכימים לפתחו של אלעזר, ואלעזר והנשיאים בפתחו של הרן, ואהרן ואלעזר והנשיאים משיכמים לפתחו של אלעזר, ואלעזר והנשיאים בפתחו לש אהרן, ואהרן ואלעזר והנשיאים משיכמין לפתתו של משה, ואותו היום שנה משה את המנהג, השכים הוא ואלעזר והנשיאים לפתחו של אהרן, אמר לו אהרן משה אחי למה שנית את המנהג, אמר לו משה כך צוני הקב"ה, וכך היה סדר הליכתם משה באמצע אהרן מימינו, ואלעזר משמאלו,

וכיון שראו ישראל כך, אמרו זה לזה ניטלה רוח הקדש ממשה ונתנה לאהרן, והיו ישראל אוהבין יותר אהרן ממשה, לפי שהיה משה אומר יקוב הדין את ההר, אבל אהרן היה משים שלום בין איש לחבירו ובין איש לאשתו, ואם היה שומע על אדם בעולם שרוצה לילך לדבר עבירה בלילה, היה יוצא בדרך, וכשהיה מוצאו אומר לו בני מפני מה אתה מהלך בדרך שמא יחשדוך בני אדם בדברים רעים, ואתה בני איש טוב וממשפחה מיוחסת וטובה אתה, ומזהירו ומשיבו מדרך רעה, והיו כל ישראל אוהבים את אהרן אנשים ונשים, ולכך אמרו רבותינו ז"ל הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ועל כך ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל (במדבר כ כט), אנשים ונשים, ובמשה כתיב ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום (דברים לד ח), האנשים לבד, ואותו יום אמר אהרן למשה, אחי אמור לי מה אתה צריך ממני, אמר לו המתן עד שנעלה בהר, לאחר שעלו אמר לו אחי שמא פקדון הפקיד הקב"ה עמך ומבקשהו ממך, אמר לו אהרן משה אחי, אהל מועד וכליו מוקפדין בידי, שמא חסרתי מעבודתם, אמר לו משה, מנורה ושבעה נרותיה מסר לך הקב"ה, והוא לא היה נותן בלבו שעל נשמתו הוא אומר, נר אלהים נשמת אדם (משלי כ כז). ולא הרגיש בדבר, אמר לו משה, אהרן אחי הגיע זמנך ליפטר מן העולם, כשמוע כך הניח ידיו על ראשו, והיה צועק ובוכרהוהיה קורא מקרא ה, לכו (חזו) [וראו] מפעלות אלהים נורא עלילה על בני אדם (תהלים סו ה), וכיון שרצו ליכנס במערה, אמר לו משה אהרן אחי, שם מתו אברהם יצחק ויעקב, ואתה לובש בגדי כהונה שמא תטמא אותם, לבוש אתה בגדי אלעזר, ואלעזר ילבש בגדיך, ונכנס אני ואתה במערה, וכן עשה, כיון שנכנסו, ראו נר דלוק ומטה מוצעת, אמר לו משה, אהרן אחי עלה בזו המטה, ועלה, אמר לו פשוט ידיך, ופשט, קפוץ עיניך, וקפץ, סתוך פיך, וכן עשה, ובאותה שעה יצאה נשמתו, כיון שראה משה כך, חמד מיתתו, אמר לו הקבה חייך כמות זה, כן מות ה, כך תהיה מיתתך, שנאמר כאשר מת אהרן אחיך בהור ההר ויאסף אל עמיו (דבריו לב נ).

חסלת הוספה לפרשת חקת